

PATENTI

Patenti i razvoj tehnoloških inovacija

Od svih oblika intelektualnog vlasništva uz tehnološke inovacije najčešće se veže upravo patent budući da se patentom štiti bit tehnoloških inovacija - izum. Izum je temelj razvoja tehnološke inovacije i može se odnositi na novi i inventivni proizvod ili proizvodni postupak, te na novu i inventivnu primjenu postojećih proizvoda ili postupaka.

Stvaranje tehnološke inovacije je interaktivni i interdisciplinarni proces koji uključuje mnogobrojne korake koji od nove ideje ili konceptata preko uspješnog marketinga vode do stavljanja na tržište novog ili poboljšanog proizvoda te osim potrebnog znanja i vještina uključuju i znatnu količinu materijalnih sredstava.

Da bi stvorila inovacije s ciljem uključivanja novih i poboljšanih proizvoda ili usluga na tržište ili uvođenja novih poboljšanih postupaka proizvodnje, poduzeća moraju ulagati u istraživanje i razvoj. To su najčešće investicije visokog rizika jer je od desetak ili stotinu projekata često samo jedan komercijalno uspješan, te najčešće manje od 20% uložene investicije ostvari pozitivni povrat. Primjerice, procjenjuje se da u farmaceutskoj industriji samo 1 od 8000 farmaceutskih spojeva koji se istražuju na laboratorijskoj razini dolazi na tržište kao novi proizvod tj. lijek.

U ovoj fazi ključni aspekt patentnog sustava predstavlja pretraživanje baza podataka patentnih informacija (prvenstveno podnesenih patentnih prijavi i priznatih patenata) i utvrđivanja tzv. stanja tehnike odnosno postojećih izuma najbližih razmatranome. Ovaj korak važan je iz nekoliko razloga - pronalaženja novih tehnoloških informacija za razvoj novih izuma, izbjegavanja ulaganja sredstava u nešto što je već prisutno na tržištu i u bazama patentnih podataka (tzv. *reinventing*), te utvrđivanje slobode djelovanja unutar poznatog stanja tehnike.

Nadalje, kada se novi proizvod ili usluga nađu na tržištu te je tako stvoreno novo tržište za određeni proizvod inovativnog poduzeća, postoji velika vjerojatnost imitiranja od strane konkurenata. To može onemogućiti inovativnu tvrtku u ostvarivanju profita dovoljnog za povrat sredstava uložene u istraživanje i razvoj, te ostalih sredstava utrošenih za uspješan izlazak proizvoda na tržište. U konačnici to može negativno utjecati na buduću inicijativu u razvoju inovacija. Ključna uloga patenta u ovoj fazi je, pod uvjetom da je postupak za zaštitu pokrenut prije stavljanja proizvoda koji uključuje izum na tržište ili bilo koje druge javne objave izuma, da vlasniku daje praktični monopol na tržištu s obzirom na njegovo isključivo pravo na iskorištavanje predmeta zaštite patentom u periodu od najviše 20 godina, čime se omogućava povrat uložene sredstava.